

ทึ่งกระจาด

ชื่อเรียกอื่น	: เทกระจาด
เดือนที่จัดงาน	: สิงหาคม , กันยายน
เวลาทางจันทรคติ	: วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 7 ตามปฏิทินจีน
สถานที่	: วัดพนัญเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา : สมาคมตงฮัวฮวยกง (สมาคมจีน) : ภาคกลาง
ภาค / จังหวัด	: พระนครศรีอยุธยา : สุพรรณบุรี
ประเภท	: ประเพณีตามเทศกาล หรือประเพณี 12 เดือน
ประเพณีที่เกี่ยวข้อง	:
คำสำคัญ	: ทึ่งกระจาด, ูทกระจาด, ทึ่งกระจาดฟ้า, ทึ่งกระจาดดิน, ศาลหลักเมืองสุพรรณบุรี
ผู้เขียน	: สุพิชชา นกมอง
วันที่เผยแพร่	: 25 ก.พ. 2559
วันที่อัปเดต	: 20 ก.ย. 2560

คำอธิบายประเพณี

งานประเพณีทึ่งกระจาด อ.เมืองสุพรรณบุรี

โดย สุพิชชา นกมอง | 4 ต.ค. 2559

วันสารทจีน ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 7 ตามปฏิทินจันทรคติของชาวจีน ที่โดยปกติแล้วจะช้ากว่าปีปฏิทินทางจันทรคติของไทยประมาณ 2 เดือน ชาวจีนเชื่อกันว่าวันเพ็ญเดือน 7 เป็นวันที่วิญญาณของผู้ที่ล่วงลับไปแล้วจะได้กลับมาเยือนโลกมนุษย์ เพื่อมาเยี่ยมครอบครัวของตน ดังนั้นในวันนั้นชาวจีนจะทำพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษกันทุกครัวเรือน

อย่างไรก็ตาม ชาวจีนเชื่อกันว่ายังมีวิญญาณอีกส่วนหนึ่งที่ไม่มีญาติเซ่นไหว้จะเกิดการหิวโหยอดโซ เป็นที่น่าเวทนา บางบ้านจึงอาศัยช่วงบายของวันสารทจีนเซ่นไหว้ผีไม่มีญาติ หรือคนจีนเรียกว่า “ไปฮ้อเฮียตี๋” (จิตรา กอนันทเกียรติ 2551) หรือไหว้ผีไม่มีญาติและสัมภเวสีที่นอกบ้านหรือลานหนาบาน

การให้ทานกับผีไม่มีญาติในช่วงวันสารทจีนนี้ นอกจากการไหว้ผีไม่มีญาติตามบ้านผู้ไหว้แล้ว ยังมีการให้ทานใหญ่ที่มักกระทำในที่สาธารณะ ตามศาลเจ้า โรงเจ หรือวัด นั่นคือการ “ทึ่งกระจาด” ที่มีพระจีนหรือร่างทรงเป็นผู้ประกอบพิธี ซึ่งนอกจากเป็นการให้ทานกับผีไม่มีญาติแล้ว ยังเป็นการให้ทานกับคนเป็นที่เป็นผู้ยากไร้อีกด้วย ชาวจีนเชื่อว่าเป็นมหาทาน ใ้บุญมาก

การทึ่งกระจาด แม้ว่าจะเป็นพิธีจีน แต่เมื่อเข้าสู่ประเทศไทยก็มีการเรียกอย่างไทย โดยนำมาจากการสร้างกระจาดทาน ถวายภัตตาหารตามคตินิยมบำเพ็ญมหาทานบารมีอย่างพระเวสสันดร ซึ่งเป็นธรรมเนียมอยู่แล้วในสังคมไทย ซึ่งแต่เดิมตามธรรมเนียมของชาวจีน สิ่งของที่แจกเป็นทานจะบรรจุลงในกระจาดไม้ไผ่ สานมัดด้วยดอกร เรียกว่าโกวไท แปลว่า กระจาดทาน ซึ่งเป็นที่มาให้สังคมไทยเรียกพิธีนี้ว่า พิธีทึ่งกระจาด (เศรษฐพงษ์ จงสงวน 2549 : 104-105)

กำเนิดการทึ่งกระจาด

จากพระสูตรชื่อเปรมมุข-อัคนีขวलयศรการ-นาม-ธารณีสสูตร ในพระไตรปิฎกฝ่ายจีน พระสูตรได้กล่าวว่า สมัยหนึ่ง

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จประทับนั่งแสดงธรรมเทศนา ณ นิโครธาราม นครกบิลพัสดุ์ ซึ่งในขณะนั้นพระอานนท์ได้ทำการปลีกวิเวกไปเข้าฌานสมาบัติอยู่ที่ใต้ต้นโคณ ต้นไม้ใหญ่ ขณะที่พระอานนท์กำลังนั่งบำเพ็ญเพียรอยู่นั้น ได้มีสุรกายตนหนึ่งนามว่า “อัคนีชาวาลมุขเปรต” (เอี่ยมเข้า ในภาษาจีน) มาปรากฏตัวอยู่เบื้องหน้า ซึ่งเปรตตนนี้มีรูปร่างสูงใหญ่ มีใบหน้าเขียว แลยะแยกเขียว โดยที่ตามตัวมีแต่หนังหุ้มกระดูกลำคอเท่ารูเข็ม มีเปลวไฟโชติช่วงออกมาจากปากอยู่ตลอดเวลา (เศรษฐพงษ์ จงสงวน 2549 : 103)

อัคนีชาวาลมุขเปรตได้กล่าวกับพระอานนท์ว่า พระอานนท์จะถึงกาลมรณะในอีก 3 วันข้างหน้า จากนั้นท่านต่อไปเกิดในเปรตภูมิได้รับความทุกข์ทรมานด้วยความ หิวโหยอย่างแสนสาหัส หากพระเถระเจ้าปรารถนาจะมีอายุยืนยาว ขอให้ท่านได้ทำพิธีมหาทานอุทิศชาวของเครื่องใช้และเครื่องบริโภคเป็นไทยทาน แก่ฝูงเปรตด้วย (เศรษฐพงษ์ จงสงวน 2549 : 103)

เมื่อเปรตตนนั้นกล่าวจบแล้วก็หายไปทันที พระอานนท์นั้นยังไม่ได้บรรลุในอรหัตตจึงเกิดความตกใจกลัว จึงไปเข้าเฝ้าทูลถามพระพุทธองค์เพื่อขอให้พระพุทธองค์แกลงไซ้ในเรื่องนี้ (เศรษฐพงษ์ จงสงวน 2549 : 103)

พระพุทธองค์เมื่อได้ฟังเรื่องราวของอัคนีชาวาลมุขเปรตแล้วจึงได้ตรัสแก่พระอานนท์ว่า ในอดีตเมื่อพระองค์ยังเป็นพระโพธิสัตว์อยู่ในสำนักพระอวโลกิตेश্বরโพธิสัตว์นั้น พระโพธิสัตว์ได้ตรัสเทศนาถึง “พิชโยคเปรตพลี” เพื่อโปรดเหล่าเปรตและสัตว์ทั้งหลาย ดังนั้น อัคนีชาวาลมุขเปรตตนนั้น ซึ่งก็คือ พระอวโลกิตेश্বরโพธิสัตว์ หรือ พระโพธิสัตว์กวนอิม ผู้มีปณิธานที่จะโปรดสัตว์ให้หลุดพ้นจากทุกข์ได้ นිරมิตกายมาเพื่อเป็นอุบาย ให้พระพุทธองค์แสดงพระธรรมเทศนาเกี่ยวกับพิชโยคเปรตพลีอุทิศแก่พระอานนท์ เพื่อโปรดสัตว์ไตรภูมิเป็นปฐมกาล (เศรษฐพงษ์ จงสงวน 2549 : 103)

หลังจากนั้นพิธีนี้ได้เป็นแนวทางปฏิบัติของ นิกายมนตรยาน เพื่อแสดงพระมหากรุณาธิคุณของพระพุทธเจ้าและเหล่าพระโพธิสัตว์ต่อเหล่าสัตว์ โลกทั้งหลาย เมื่อมีการแปลพระสูตรเป็นภาษาจีน พิธีนี้จึงมีการถ่ายทอดสืบเนื่องต่อมาเรื่อยๆ แม่หลังสมัยพระพุทธเจ้าปรินิพพาน (เศรษฐพงษ์ จงสงวน 2549 : 103)

ต่อมาภายหลังราชวงศ์ถังของประเทศจีนพิธีนี้ จึงเป็นที่นิยมแพร่หลายออกไป จนเป็นที่นิยมของประชาชนมีการประกอบพิธีทั่วไปทั้งในงานศพ ในงานวันเกิด ในเทศกาลสารทจีนเดือน 7 และในเทศกาลอื่นๆ รวมทั้งในเทศกาลกินเจก็จะต้องมีพิธีกรรมนี้ ซึ่ง แมแต่ในศาสนาเต๋าก็รับแนวคิดนี้จากพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน นอกจากนี้ยังเป็นประเพณีนิยมในประเทศที่รับพระพุทธศาสนาจากจีน เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี และเวียดนาม ก็ได้รับความนิยมด้วย (เศรษฐพงษ์ จงสงวน 2549 : 103-104)

ในส่วนของประเทศจีนทั่วไปเมื่อถึงวันที่กำหนดก็จะจัดมณฑลพิธีและนิมนต์พระสงฆ์ไปสวดมนต์อุทิศแก่ดวงวิญญาณ ส่วนชาวจีนที่อยู่ตามถิ่นห่างไกล นิมนต์พระสงฆ์ลำบาก ก็จะจัดเพียงเครื่องบูชาให้ด้วยอาหารแกวัญญาณแรรอนและบรรพบุรุษแทน จนทุกวันนี้ (เศรษฐพงษ์ จงสงวน 2549 : 104)

ประเพณีทิ้งกระดาษในประเทศไทย

เมื่อชาวจีนอพยพย้ายถิ่นออกจากผืนแผ่นดินเกิด ก็ได้นำจารีตประเพณีและวัฒนธรรมของตนมายึดถือปฏิบัติด้วย ชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน อีกทั้งการทำบุญโดยการให้ทานที่เป็นหนึ่งในหลักธรรมและวิถีปฏิบัติที่สำคัญของชาวพุทธ ไม่ว่าจะนิกายเถรวาทหรือมหายาน ดังนั้น ประเพณีทิ้งกระดาษของชาวจีนจึงเข้ากันได้กับวัฒนธรรมในประเทศไทยที่เป็นส่วนผสมระหว่างศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ฮินดู การนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ และความเชื่อเรื่องผีวิญญาณ

ด้วยเหตุนี้ จึงสามารถพบการประกอบประเพณีหรือพิธีนี้อยู่แทบทุกจังหวัดที่มีชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่ โดยส่วนมากจะจัดตามศาลเจ้าจีน โรงเจ มูลนิธิและสมาคมจีน ซึ่งผู้เข้าร่วมพิธีก็ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะคนเชื้อสายจีนเท่านั้น แต่จะมีทั้งคนไทยและคนกลุ่มต่างๆ เข้าร่วมด้วย

เนื่องจากมีพื้นฐานชนบความเชื่อในเรื่องศาสนาความเชื่อคล้ายคลึงกันดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ประเพณีหึ่งกระจาดของจีน จะคล้ายกับประเพณีก้วยสลากของภาคเหนือ ทานข้าวสากของภาคอีสาน การทำบุญสลากภัตของภาคกลาง และพิธีรับส่งตายายหรือสารทเดือนสิบของภาคใต้

ในประเทศไทย การหึ่งกระจาดที่จัดเป็นประเพณีใหญ่ มีชื่อเสียงโด่งดังมีอยู่หลายที่ เช่นที่วัดพนัญเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง กรุงเทพฯ และโดยเฉพาะที่สมาคมตงฮั่วฮวยกวง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดเป็นงานยิ่งใหญ่ระดับจังหวัด (จะสังเกตได้ว่า มีการจัดงานหึ่งกระจาดในวัดพุทธเถรวาทด้วย)

ปัจจุบันพิธีหึ่งกระจาดในไทยจะเป็นการจัดหาสิ่งของต่างๆ มาให้ทานแก่ผู้ยากไร้ ส่วนใหญ่จะเป็นของที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เสื้อผ้า อาหารแห้ง เครื่องใช้ต่างๆ ผู้ที่บริจาคสิ่งของเหล่านี้จะถือว่าเป็นการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วเช่นกัน

หึ่งกระจาด สุพรรณบุรี

ในท้องถิ่นเมืองสุพรรณบุรี มีการกล่าวถึงตำนานกำเนิดประเพณีหึ่งกระจาดสุพรรณบุรี เนื้อหาโดยสังเขปคือ ในอดีต ชาวสวนเชื้อสายจีนในจังหวัดสุพรรณบุรีได้ทำพบแผ่นหิน 2 แผ่นในลำน้ำขณะกำลังรดน้ำปลูกผัก ภายหลังพบว่ามีย่องรอยการสลักเป็นหลักเมือง จึงได้ตั้งศาลเพียงตาขึ้นเพื่อประดิษฐานหลักเมืองนี้ กระทั่ง พ.ศ.2423 เกิดภาวะแห้งแล้ง ชาวยากหมากแพง ผู้คนอดอยากล้มตาย ชาวเมืองจึงขอพรเจ้าพ่อหลักเมืองให้คุ้มครองและขอให้พ้นจากภัยครั้งนี้ หลังจากนั้นภาวะแห้งแล้งก็เบาบางลงจนหมดไป ชาวบ้านเชื่อว่าเกิดจากอิทธิฤทธิ์ของเจ้าพ่อหลักเมือง จึงเห็นพ้องจัดทำบุญเมืองครั้งใหญ่ สักการะเจ้าพ่อหลักเมือง ทำทานแก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ เปรตและอสุรกาย 36 จำพวก มีการนำของกินโยนลงมาจากที่สูงเพื่อเป็นการอุทิศให้ทาน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการหึ่งกระจาดนับแต่บัดนั้น

ปัจจุบันประเพณีหึ่งกระจาดของจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นงานประเพณีประจำปีของจังหวัด ประกอบพิธีสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับเจ้าพ่อหลักเมืองสุพรรณบุรี (เจ้าพ่อหลักเมืองของสุพรรณบุรี มีลักษณะเป็นแผ่นหิน 2 แผ่น สลักเป็นเทวรูปพระวิษณุทั้ง 2 แผ่น สลักเป็นภาพนูนต่ำ มีพนักदानหลัง รูปแบบศิลปะแบบเขมรโบราณสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพเกี่ยวกับเทวรูปนี้ว่า "...เชื่อว่ามียูสององค์ เป็นเทวรูปจำหลักด้วยศิลา มีพนักหลัง ตั้งฝังไว้ในศาลรูได้ว่าเป็นของเอามาจากที่อื่น รูปมีพนักหลังชนิดนั้น เขาทำสำหรับฝังเข้าในคูหาที่เจาะผนังเข้าไป ว่ากันว่าองค์หนึ่งเป็นนารายณ์อีกองค์หนึ่งเป็นรูปพระหลักเมือง แต่จะเป็นไปไม่ได้ เพราะหลักเมืองต้องเป็นเสาหลักไม่เป็นเทวรูป พระพรหมวิจิตรวาทะจะดูให้รู้ว่าเป็นรูปอะไรก็ได้ ดวนคนเอาทองเปลวปิดทับถมเขาไว้จนท่วมทับ รู้ได้ว่ามีสี่กรทั้งสององค์" (สุวรรณ กะเรียงไกรเพชร 2549 : 109-110) ตามตำนานที่ชาวสุพรรณบุรีเล่าสืบต่อกันมานั้น เทวรูปทั้งสององค์เป็นพี่น้องกัน ลอยตามน้ำมา เมื่อมาถึงบริเวณที่ตั้งศาลในปัจจุบันก็มีผู้พบเห็น จึงพยายามเชิญขึ้นจากน้ำ แต่ก็เชิญขึ้นไม่ได้ ต้องทำพิธีบวงสรวงบูชาจึงสามารถเชิญขึ้นมาประดิษฐานไว้ในศาลที่สร้างขึ้นได้ จนกระทั่งปัจจุบันนี้เป็นที่เคารพสักการะและยึดเหนี่ยวจิตใจทั้งของคนไทยและคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดใกล้เคียง)

จัดโดยจังหวัดสุพรรณบุรี คณะกรรมการศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสุพรรณบุรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน โดยจะเริ่มจัดหลังจากวันสารทจีน 3 วัน จัดเป็น 2 ช่วง คือ งานหึ่งกระจาดฟ้า 5 วัน และงานหึ่งกระจาดดิน 5 วัน ในระหว่างวันงานจะมีการออกร้าน การแสดงสินค้า การละเล่นต่างๆ มากมาย ทั้งกลางวันและกลางคืน ทั้งของไทยและของจีน เช่น งิ้ว ลิเก ภาพยนตร์ ดนตรี เวทีการแสดง การประกวดต่างๆ มีประชาชนทั้งจังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดใกล้เคียงไปร่วมงาน

โดยทั่วไปแล้ว ในวันแรกของงานจะมีขบวนแห่อัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมืองมายังสถานที่จัดงานหึ่งกระจาด คือ "สมาคมตงฮั่วฮวยกวง" สมาคมชาวจีนของจังหวัดสุพรรณบุรี ในตัวเมืองสุพรรณบุรี ใกล้กับหอคอยบรรหาร-แจ่มใส (ในอดีต ขบวนแห่อัญเชิญจะเริ่มเดินจากสมาคมไปยังศาลเจ้าพ่อหลักเมืองเพื่ออัญเชิญเจ้าพ่อ แล้วจึงเดินแห่กลับมายังสมาคม แต่ปัจจุบันเดินแห่จากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองมายังสมาคมเท่านั้น)

การอัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมืองนี้ ไม่ได้เชิญองค์เจ้าพ่อหรือเทวรูปองค์จริง เป็นการอัญเชิญองค์เจ้าพ่อหลักเมืองจำลองและอัญเชิญกระถางธูปจากศาลเจ้าจีนต่างๆ

ของสุพรรณบุรีมายังสมาคมเท่านั้น (จะมีการอัญเชิญกระถางรูปจากศาลเจ้าต่างๆ
มายังศาลเจ้าพ่อหลักเมืองก่อนหน้าวันงาน เพื่อที่จะได้แห่แหนไปพร้อมกัน)

ผศ.สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร (2549 : 110-111)

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องเถาและการอัญเชิญกระถางรูปไว้ว่า

ความที่ชาวบ้านทั้งหลายเคารพนับถือในความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าพ่อหลักเมืองมาก

จึงเกิดความนิยมในการนำเถาจากกระถางรูปที่มีผู้มาจุดสักการะเจ้าพ่อนี้ แแบ่งลงกระถางรูป

นำไปประดิษฐานไว้ในศาลที่ตั้งขึ้นตามตลาดต่างๆ ทั่วเมืองสุพรรณ ถือว่าเป็นศาลเจ้าพ่อหลักเมืองประจำตลาดต่างๆ

หลังจากนั้นก็จะมีประกอบกิจกรรมกันที่สมาคมเป็นหลัก โดยเฉพาะการทิ้งกระจาดในวันต่อๆ ไป

รวมทั้งงานมหรสพออกงานก็จะจัดในละแวกสมาคม ริมถนนพันคำและถนนขุนไกร

ตลอดทั้ง 5 วันของงานทิ้งกระจาด จะมีพระฝ่ายมหายานทำพิธีสวดแบบงเด็กทุกวัน

แต่พิธีสำคัญจะอยู่ในวันที่สามของงาน ที่มีพิธีทิ้งกระจาดฟ้า

กระทำโดยการทิ้งสิ่งของหรือไม้ดัดไม้เบอร์ดจากเวทที่สูงลงมา ผู้ที่คอยรับทานก็จะรับไม้ดัดและสิ่งของ

ถารับไม้ดัดได้หมายเลขใดก็นำไม้ดัดนั้นไปขึ้นสิ่งของที่เจ้าหนาท่างที่จัดไว้

ต่อจากพิธีทิ้งกระจาดฟ้าก็จะเป็น พิธีทิ้งกระจาดดิน เป็นการทิ้งกระจาดเช่นเดียวกัน แต่ทิ้งของโดยวางไว้บนพื้นดิน

ถือว่าการทิ้งทานให้แก่ผู้มีศีปิต่างทั้งหลาย

หลังจากพิธีทิ้งกระจาดดินก็จะมี การอัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมืองจำลองและกระถางรูปกลับไปยังศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

สวนกระถางรูปจากศาลเจ้าอื่นๆ ผู้ดูแลประจำแต่ละศาลก็จะมาอัญเชิญกลับไป

ทิ้งกระจาด สุพรรณบุรี 2559

ประเพณีทิ้งกระจาด จ.สุพรรณบุรี ในปี 2559 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 20-31 สิงหาคมโดยวันที่ 20-24 สิงหาคม 2559

เป็นงานประเพณีทิ้งกระจาด (ทิ้งกระจาดฟ้า) และวันที่ 28-31 สิงหาคม 2559 เป็นงานทิ้งกระจาดดิน

ผู้จัดงานประชาสัมพันธ์ว่าเป็นการจัดงานในปีที่ 136 (กำหนดจากตำนานที่กล่าวว่ามีเริ่มประกอบพิธีเป็นครั้งแรกเมื่อ

พ.ศ.2423) ทั้งนี้ ผู้จัดงานได้ออกกำหนดการเพื่อประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

วันเสาร์ที่ 20 สิงหาคม 2559

เวลา 08.00 น. พิธีเปิดงานประเพณี ณ ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสุพรรณบุรี

ขบวนแห่อัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมืองแห่จากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองมายังสมาคมตั้งฮั่วฮ่วยก้วง

เวลา 20.00 น. ชมการแสดงมังกร สิงโต หน้าปะรำพิธี

วันอาทิตย์ 21 สิงหาคม 2559

เวลา 18.00 น. ชมขบวนแห่โคมไฟ พิธีลอยกระทง การปล่อยนก ปล่อยปลา การแสดงมังกรพ่นน้ำ

วันจันทร์ 22 สิงหาคม 2559

เวลา 15.00 น. ทิ้งกระจาดให้ทาน (ทิ้งกระจาดฟ้า)

วันพุธที่ 31 สิงหาคม 2559

เวลา 15.00 น. ทิ้งกระจาดดิน

จากการลงเก็บข้อมูลในวันเสาร์ที่ 20 สิงหาคม 2559 วันแห่อัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมือง ซึ่งเป็นวันแรกของการจัดงาน

พบวายุบรรยากาศหน้าศาลเจ้าพ่อหลักเมืองและพิพิธภัณฑสถานพื้นฐม้งกรเริ่มคึกคักตั้งแต่เช้านี้

ผู้เข้าร่วมขบวนอัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมืองและทีมงานตระเตรียมขบวนและอุปกรณ์ต่างๆ เป็นครั้งสุดท้าย

จากการสังเกตการณ์พบว่าในขบวนประกอบด้วยขบวนเจ้าพ่อและเทพเจ้าของชาวจีน ขบวนพาเหรด

ขบวนสิงโตมังกร การละเล่นและขบวนเครื่องดนตรีจีน (ล่อโก้ว) ธงทิวขบวนนางงามจากเวทีต่างๆ ของจังหวัด

สาวงามจากร้านเสริมสวยและห้องเสื้อ ขวัญใจของตำบลและอำเภอต่างๆ ชุดพ็อนรำ กลองยาว และขบวนหาบสิ่งของ ผู้รวมขบวนทุกคนแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายแบบจีน ส่วนใหญ่สีแดง

กระทั่งก่อนเวลา 8.00 น. ประธานในพิธีคือ นายวราวุธ ศิลปอาชา อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม บุตรชายคุณบรรหาร ศิลปอาชา อดีตนายกรัฐมนตรี คนไทยเชื้อสายจีนชาวสุพรรณบุรี เดินทางมาถึง ชุมการแสดงเจ้าพ่อเชียงใหม่และระบำเปิดเขตของวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี มีวงโยธวาทิตจากโรงเรียนต่างๆ รวมบรรเลงเพลง ราว 8.00 น. นายธงชัย ลิมศิริเจริญ รองประธานคณะกรรมการศาลเจ้าพ่อหลักเมือง และเป็นประธานคณะกรรมการจัดงาน กล่าวรายงาน จากนั้น นายวราวุธ ศิลปอาชา กล่าวเปิดงาน ลั่นฆ้อง ที่มงานจุดพลุและประทัด ประธานมอบของที่ระลึกแก่ผู้ร่วมสนับสนุนจัดงาน จากนั้นจึงปล่อยขบวนอัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมืองในเวลาประมาณ 8.20 น. โดยนายวราวุธ ศิลปอาชา ประธานในพิธี และข้าราชการผู้ใหญ่ของจังหวัด เช่น ผู้ว่าและรองผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี นายอำเภอเมืองสุพรรณบุรี นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ฯลฯ เขารวมเดินในขบวนด้วย

ขบวนแห่เริ่มเคลื่อนออกจากลานหน้าศาลเจ้าพ่อหลักเมือง นำโดยขบวนสิงโต ขบวนมังกร เอ็งกอนูของโรงเรียนนุรณสูตรศึกษาลัย ขบวนเจ้าพ่อหลักเมืองจำลอง รถเครื่องเสียง ขบวนเทพธิดาโปรยดอกไม้ (ดอกดาวเรือง) ตามด้วยรถของพระมหายานที่คอยประพรมและแจกน้ำมนต์ รถอัญเชิญกระถางรูปของศาลเจ้าเงินทั่วทั้งจังหวัดสุพรรณบุรี โดยกระถางหลักเป็นของศาลเจ้าพ่อหลักเมือง (จากการสังเกตในเบื้องต้นมีไม่น้อยกว่า 30 กระถาง) รถอัญเชิญรูปปั้นเทพเจ้าเงิน ได้แก่ เขียนแม่กง เขียนฮั่วท้อ เจ้าแม่กวนอิม เขียนขงจื้อ เขียนเหงเจีย และเขียนโตฮงก หลังจากนั้นจะเป็นขบวนรถของภาคส่วนต่างๆ อาทิ ขบวนเครื่องดนตรีจีน ขบวนนางงามจากเวทีต่างๆ ขบวนสาวงามจากร้านเสริมสวยและห้องเสื้อในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น รวมแล้วมากกว่า 50 ขบวน

เมื่อขบวนแห่ทั้งหมดออกจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองออกสู่ถนนมาลัยแมนแล้ว จะแยกออกเป็น 2 ขบวน โดยขบวนของเจ้าพ่อ (ประกอบด้วยขบวนเจ้าพ่อหลักเมืองจำลอง รถเครื่องเสียง เทพธิดาโปรยดอกไม้ รถของพระมหายานที่คอยประพรมและแจกน้ำมนต์ รถอัญเชิญกระถางรูปของศาลเจ้าเงิน และรถอัญเชิญรูปปั้นเทพเจ้าเงิน) จะแยกออกจากขบวนใหญ่ที่เดินไปตามถนนมาลัยแมน ขบวนเจ้าพ่อจะเดินเขาถนนป่าเลไลยก์ต่อด้วยถนนขุนช้าง ซึ่งเต็มไปด้วยแหล่งชุมชน ก่อนที่จะมาบรรจบกับขบวนใหญ่ที่รออยู่ที่ถนนมาลัยแมนอีกครั้ง ในจุดก่อนถึงสะพานข้ามแม่น้ำท่าจีน

เมื่อรวมขบวนกันแล้วก็ตั้งแถวเดินไปตามถนนมาลัยแมน ข้ามแม่น้ำท่าจีน เมื่อถึงแยกแขวงการทางก็เลี้ยวขวา เดินไปตามถนนพระพิณษาที่เป็นหนึ่งในถนนสายเศรษฐกิจสำคัญของเมืองสุพรรณบุรีประมาณ 1.8 กิโลเมตร ถึงแยกเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เมื่อถึงหน้าเทศบาล ประธานในพิธีและแขกผู้ใหญ่หยุดพักภายในพื้นที่ ชมการแสดง ขณะที่ขบวนเจ้าพ่อและสิ่งศักดิ์สิทธิ์เดินแห่ต่อไป โดยเลี้ยวซ้ายเดินไปตามถนนหมื่นหาญประมาณ 90 เมตร แล้วเลี้ยวซ้ายไชนนขุนไกร เดินไปอีกประมาณ 300 เมตร ก็เลี้ยวขวาบริเวณหอคอยบรรหาร-แจ่มใส ไชนนพินคำ ประมาณ 300 เมตร ถึงสมาคมตงฮั่วฮวยกวง สถานที่จัดงานทั้งกระจาด รวมระยะทางเดินของขบวนแห่เจ้าพ่อทั้งสิ้นประมาณ 4.2 กิโลเมตร

ตลอดเส้นทางเดินแห่ ครคร่ำไปด้วยประชาชนผู้ร่วมงานที่มีจิตศรัทธาที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีแดง ทั้งชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายจีน ทั้งคนในและนอกพื้นที่ ได้ร่วมกันสักการะเจ้าพ่อ ปักธูปในกระถางอัญเชิญ และรับน้ำมนต์จากพระมหายาน

สองข้างทางเรียงรายไปด้วยโต๊ะบูชาพร้อมเครื่องสักการะเจ้าพ่อหลักเมืองของบ้านเรือนร้านค้า รวมทั้งโต๊ะและธูปบูชาของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในเส้นทาง และของอำเภอต่างๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี บ้านเรือนร้านค้า บางบ้านเชิญรูปเคารพอื่นมาบูชาบนโต๊ะด้วย (ภายในงานมีการประกวดธูปและโต๊ะบูชา โดยมีคณะกรรมการเดินพิจารณาให้คะแนนตลอดเส้นทาง) ประธานในพิธีรวมทั้งข้าราชการผู้ใหญ่ที่ร่วมเดินขบวนได้ทำการสักการะโต๊ะบูชาเหล่านี้ตลอดเส้นทาง

มีการจุดประทัดเสียงดังตลอดการแห่ ทั้งเจ้าหน้าที่ในขบวนจุดเองและบ้านเรือนห้างร้านสองข้างทางที่จะจุดประทัดเมื่อขบวนเจ้าพ่อหลักเมืองผ่าน

เมื่อไปถึงสมาคมตงฮั่วฮวยกวงในเวลาประมาณ 11.15 น. เจ้าหน้าที่อัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมืองจำลองขึ้นเป็นประธานในโรงพิธีในพื้นที่สมาคม อัญเชิญกระถางรูปทั้งหมดขึ้นที่แท่นด้านหน้าเจ้าพ่อหลักเมืองจำลอง ถวายเครื่องสักการะ หลังจากนั้นประธานในพิธี คณะจิ๋วและลิเกทำการบวงสรวงสักการะ

โรงพิธีหรือโรงงตักนี้ ปลูกสร้างขึ้นชั่วคราวภายในอาคารหลังคาสูง ข้างอาคารสมาคม สำหรับจัดงานใหญ่ของชาวจีนสุพรรณบุรี โดยเฉพาะงานทิ้งกระจาด ฉากหลังที่ประดิษฐานเจ้าพ่อหลักเมืองจำลองมีการวาดภาพลงสีเป็นรูปเจ้าพ่อหลักเมืองและเขียนองค์ต่างๆ ด้านหน้าเป็นกระถางรูปจากศาลเจ้าต่างๆ และโต๊ะวางเครื่องสักการะ และเป็นที่ประกอบพิธีสวดทวงเต็กตลอด 5 วันของพระฝ่ายมหายาน

ภายในอาคารโรงพิธีนี้ ยังเป็นที่จำหน่ายรูปเทียนและรับบริจาคของทานต่างๆ โดยเฉพาะข้าวสาร ที่รับบริจาคกระสอบละ 100 บาท

ด้านหน้าโรงพิธีและอาคารสมาคม เป็นลานกว้างที่ใช้ทิ้งกระจาด ด้านข้างลานมีภาพพญายมขนาดใหญ่ (สูงประมาณ 4-5 เมตร) ขวบนออยู่ รูปพญายมนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้ในงานทิ้งกระจาด เนื่องจากเชื่อกันว่าจะเป็นผู้ดูแลไม่ให้ภูติผีปีศาจมาแย่งชิงของกัน

ฝั่งตรงข้ามสมาคม หรืออีกฝั่งหนึ่งของถนนพันคำ เป็นที่ตั้งของโรงงิ้ว 2 โรง ซึ่งจะเล่นประชันกันในช่วงกลางคืน (แม่ผู้ชมจะมีน้อยมาก)

เวลาประมาณ 20.00 น. มีการแสดงมังกร (จากจังหวัดนครสวรรค์) ประกอบแสงสีเสียงที่ลานด้านหน้าสมาคม

ในวันที่สองของการจัดงาน คือวันอาทิตย์ที่ 21 สิงหาคม 2559 เป็นวันแห่โคมและลอยกระทงสะเดาะเคราะห์ เวลาประมาณ 18.00 น. ขบวนเชิดมังกร เด็กนักเรียน รวมทั้งสาวงามจากห้องเสื้อและร้านเสริมสวยที่ใส่เครื่องแต่งกายแบบจีนสีแดงสวยงาม เริ่มตั้งขบวนที่ลานด้านหน้าสมาคม

เวลา 18.20 น. เริ่มเคลื่อนขบวนออกจากสมาคม นำโดยขบวนชายหนุ่มถือเครื่องมงคล รถโตะบูชา ขบวนเด็กนักเรียนถือและแบกโคมไฟสวยงาม ขบวนเครื่องดนตรีจีน ขบวนสาวงามที่ถือโคมไฟ ปิดท้ายด้วยขบวนสิงโตและมังกรประดับหลอดไฟดวงเล็กๆ ตลอดสวนหัวและลำตัว เดินย้อนไปตามเส้นทางอัญเชิญเจ้าพ่อ คือออกจากสมาคมเลี้ยวขวาที่ถนนพันคำ เลี้ยวซ้ายที่ถนนขุนไกร เลี้ยวขวาที่ถนนหมื่นหาญ เมื่อถึงสี่แยกเทศบาลก็เลี้ยวขวาเดินไปตามถนนพระพินวิสา ประมาณ 600 เมตร เลี้ยวซ้ายไปตามถนนนางพิม ถึงริมแม่น้ำท่าจีนบริเวณบ้านดานอาคารโพธิ์ ปฏิทัศน์ ในอดีต ที่ทำเป็นทางเดินกว้างริมแม่น้ำ พระญวนเริ่มทำพิธีสวดสะเดาะเคราะห์ในเวลาประมาณ 19.40 น.

ระหว่างที่พระญวนกำลังสวดทำพิธีอยู่นี้ ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำที่มีเวทีหันเข้าหาแม่น้ำ เริ่มมีการแสดงแสงสีเสียงในเวลาประมาณ 19.50 น. เริ่มจากการแสดงตำนานกำเนิดการทิ้งกระจาดสุพรรณบุรี การแสดงกังฟูของวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี การแสดงกองศึกและสิงโตจากโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การแสดงมังกรขามน้ำอันน่าตื่นตาตื่นใจ

ระหว่างการแสดงนั้น ในเวลาประมาณ 20.00 น. ประธานในพิธีคือ นายวรารุช ศิลปอาชา ลงเรือลำเล็กไปกลางแม่น้ำท่าจีน ทำการลอยกระทงสะเดาะเคราะห์

ส่วนพิธีทิ้งกระจาดที่ประกอบกันที่ลานด้านหน้าสมาคมนั้น จากการเข้าร่วมพิธีทิ้งกระจาดฟ้าในวันที่ 22 สิงหาคม 2559 และพิธีทิ้งกระจาดดินในวันที่ 31 สิงหาคม 2559 พบว่ามีการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน คือมีการโยนตุ้มลงมาจากกระเบื้องชั้น 2 ของอาคารสมาคม และจากร้านทิ้งกระจาดด้านหน้าอาคารสมาคม ที่มีความสูงเท่ากับตึก 2 ชั้น (ตามข้อมูลเดิม การทิ้งกระจาดฟ้าจะโยนทานหรือตุ้มลงมาจากที่สูง และการทิ้งกระจาดดินจะวางทานหรือตุ้มไว้บนพื้นดิน) โดยในวันทิ้งกระจาดฟ้ามีนายวรารุช ศิลปอาชา เป็นประธาน ส่วนในวันทิ้งกระจาดดิน มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี นายพิภพ บุญธรรม เป็นประธานเปิดงานประเพณีทิ้งกระจาด บรรยากาศในพิธีทิ้งกระจาดนี้ มีประชาชน ผู้คนยากไร้ เข้าร่วมรับทานเป็นจำนวนมาก

ตุ้มหรือแท่งไม้ที่ใช้โปรยให้ทานแทนสิ่งของจริงนั้น จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ตุ้มแดง สำหรับแลกข้าวสาร 1 กระสอบ (5 กิโลกรัม)

ตุ้มเขียว สำหรับแลกกระจาดของ (ของกิน)

ตุ้มที่มีเลข สำหรับลุ้นรางวัลใหญ่คือเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ไมโครเวฟ จักรยาน เครื่องปั่น หม้อหุงข้าว กระติกไฟฟ้า กระทะไฟฟ้า พัดลม เตารีด นาฬิกาแขวน

ในช่วงก่อนหน้าไปรยทาน (ตี๋ว) หรือก่อนเวลา 15.00 น. เจ้าหน้าที่จะพาผู้รับทานเข้าไปรวมตัวกันภายในสมาคม เพื่อตกลงกติกาก่อนการรับทานในเบื้องต้น และแจกตี๋วสีแดง (แลกขาวสาร) ให้กับทุกคน หลังจากนั้นเมื่อถึงเวลาประมาณ 15.00 น. เจ้าหน้าที่จะปล่อยผู้รับทานออกมายังลานด้านหน้าอาคารสมาคม (มีผู้รับทานบางส่วนไม่ได้เข้าไปรับตี๋วสีแดงภายใน) เมื่อพร้อมแล้วจึงทำการจุดประทัดและทิ้งตี๋วลงมาจากชั้น 2 และรานทิ้งกระดาษ จากนั้นประธาน ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ จะเป็นผู้จับสลากเลขที่จะได้รับรางวัลใหญ่ (สำหรับตี๋วที่มีเลข) ซึ่งหลังจากในขั้นตอนการทิ้งตี๋วแล้ว ผู้รับทานก็เริ่มนำตี๋วไปแลกเป็นสิ่งของกับเจ้าหน้าที่ภายในสมาคม

ทิ้งกระดาษ สุพรรณบุรี : อดีตและการเปลี่ยนแปลง

คุณมนัส โอภากุล นักประวัติศาสตร์โบราณคดีคนสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี เล่าถึงงานทิ้งกระดาษของสุพรรณบุรีไว้ว่า จะมีมาตั้งแต่เมื่อใดไม่ทราบแน่ชัด แต่จากการสอบถามหาข้อมูลแล้วก็พบว่าจะมีมากกวารอยปี (นับจาก พ.ศ.2510 ที่คุณมนัสสืบค้นข้อมูล) แต่อาจจัดติดต่อกันหรือขาดหายไปในระยะใดบางนั้นก็ไม่อาจทราบได้แน่ชัด เท่าที่มีหลักฐานนั้นปรากฏว่า สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 คือช่วง พ.ศ.2483-2487 นั้น งานทิ้งกระดาษมีสืบเนื่องมาทุกปี ไม่เคยเว้น (สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร 2549 : 107)

ตามที่มีผู้จดจำได้ งานทิ้งกระดาษเคยจัดขึ้นที่บริเวณหน้าโรงบ่อน ซึ่งอยู่บริเวณโรงเหล้าเก่า ผังทิศตะวันตกของแม่น้ำสุพรรณบุรี (ปัจจุบันคือหน้าวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี) ต่อมาย้ายข้ามฟากมาอยู่บริเวณหน้าบ้านนายอากรโพธิ์ ปฏิทัศน์ ซึ่งเป็นนายอากรบ่อนสมัยนั้น แล้วย้ายมาอยู่กลางตลาดวัดจำปา (ตลาดทรัพย์สินในปัจจุบัน) ตั้งแต่ พ.ศ.2467 เป็นต้นมา งานทิ้งกระดาษจัดขึ้นที่สนามสโมสรเสือป่า อันเป็นบริเวณโล่งว่าง ปราศจากบ้านเรือนราษฎร (สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร 2549 : 107-108)

ครั้นเมื่อ พ.ศ.2502 เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีจะสร้างตลาดสดขึ้นบริเวณที่เคยจัดงาน งานทิ้งกระดาษจึงย้ายมาจัดที่วัดปราสาททอง และสนามโรงเรียนนครสวรรค์วิทยาลัย โดยจัดร้านค้าต่างๆ อยู่ที่ดินพระพันวษา ถนนสำคัญกลางเมืองสุพรรณบุรี (สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร 2549 : 108)

นับตั้งแต่ พ.ศ.2515 เป็นต้นมา สมาคมจีนตงฮั่วห่วยก่วง และศาลมูลนิธิทุ่งเอี้ยะเซียงตั้ง สร้างขึ้นที่ดินพนันค้า งานทิ้งกระดาษจึงจัดกันที่บริเวณสมาคมและในที่ดินของเอกชน ส่วนร้านค้าและสนามเครื่องบันเทิงต่างๆ มาอยู่บริเวณถนนพนันค้า (สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร 2549 : 108)

ผศ.สุวรรณ เกรียงไกรเพ็ชร (2549 : 108) ให้ความเห็นว่างานทิ้งกระดาษย้ายสถานที่จัดไปตามสถานที่ต่างๆ เรื่อยมาก็เพราะ (1) งานทิ้งกระดาษต้องการเนื้อที่กว้างขวาง ซึ่งต้องมีบริเวณทำพิธีที่เป็นหัวใจของงาน กับบริเวณที่ใช้ออกฐานการละเล่นต่างๆ รวมถึงเนื้อที่สำหรับผู้ที่จะมาอรับของบริจาค (2) งานทิ้งกระดาษจัดขึ้นโดยกลุ่มชาวจีนในตัวเมืองสุพรรณบุรี ที่เรียกว่าชาวตลาด ซึ่งเป็นกลุ่มทุนสำคัญของการจัดงาน จึงมักจัดขึ้นในบริเวณย่านตลาดค้าขาย เมื่อบริเวณที่เป็นตลาดคับแคบแออัดไปด้วยร้านค้า ไม่ใช้ตลาดโปร่งโล่งดังเช่นสมัยก่อน จึงต้องย้ายมาจัดบริเวณสมาคมจีน อันเป็นแหล่งชุมชนของชาวจีนและชาวตลาดผู้เป็นคณะกรรมการจัดงานนี้

เช่นเดียวกับอาจารย์บุญครอง คันธธานุ (2559) ที่เล่าให้ฟังว่า ไม่ทราบได้อย่างชัดเจนว่าประเพณีทิ้งกระดาษของสุพรรณบุรีเริ่มมาตั้งแต่เมื่อใด เนื่องจากไม่มีผู้บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเก็บหลักฐานไว้ ในอดีตการทิ้งกระดาษอาจไม่ได้ผูกโยงกับศาลเจ้าหรือสมาคม เป็นประเพณีที่ชาวจีนทำอยู่แล้ว โดยทำในพื้นที่โล่งที่สามารถจัดงานได้ ไม่ว่าจะเป็นตามศาลเจ้า วัด ตลาด ลานว่าง แต่ต่อมาเมื่อมีการนับถือศรัทธาเจ้าพ่อหลักเมืองรวมถึงเทพเซียนองค์อื่นมากเข้า ก็นำมาผูกโยงกัน และเป็นโอกาสอันดีที่จะได้ทำการสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้นด้วย

สถานที่จัดงานแห่งแรกๆ มีความเป็นไปได้มากกว่าน่าจะเป็นฝั่งตรงข้ามถนนกับวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรีริมแม่น้ำท่าจีน บริเวณที่เป็นโรงเหล้าเก่า เนื่องจากปัจจุบันมีโรงเจเซียงฮั้วตั้งอยู่

ในอดีตมีการจัดงานทิ้งกระดาษ (ฟ้า) เพียง 3 วัน ทิ้งกระดาษดินอีก 3 วัน โดยวันแรกจะมีทั้งการอัญเชิญเจ้าพ่อหลักเมืองและการลอยเคราะห์

ผู้คนที่มาร่วมงานมีทั้งที่มาจากสุพรรณบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ส่วนมากก็จะมาทางเรือ เพราะถนนหนทางยังไม่สะดวก และยังไม่มียี่สิบสามห้า มีมหรสพทั้งไทยและจีน เช่น จี๊ว ลีเก ภาพยนตร์ ตลอดจน มีการเลี้ยงโชคบ้าง คนที่มาจากต่างถิ่นก็จะถือโอกาสเข้ามาซื้อของในเมืองก่อนเดินทางกลับภูมิลำเนา (บุญครอง คันธฐาภุร 2559)

การแห่ในสมัยก่อนจะเริ่มราวตัวกันที่สมาคม ลูกคนจีนในตลาดก็จะแต่งตัวสวยงาม มีหีบของ รานเสริมสวยก็ส่งสาวงามมารวมเดิน มีบางที่จ้างคนมาจากข้างต่างอำเภอเพราะต้องถือธงหนัก โดยเดินจากสมาคมไปถนนขุนไกร ผ่านเรือนจำ (ปัจจุบันคือหอค้อยบรรหาร-แจ่มใส) เลี้ยวซ้ายไปถนนขุนไกร ผ่านหลังเทศบาล เข้าถนนหมีหน้าผา (ในอดีตยังไม่มียี่สิบสามห้า) ถึงสามแยกก็เลี้ยวขวาไปถนนพระพิณชาติตรงสี่แยกนางพิม มาจนถึงวัดไชยนาส ถึงสี่แยกแขวงทางแล้วเลี้ยวซ้าย บางพวกก็ไปพักอยู่แถววัดประตูลำบาง ไปพักตามถนนป่าเลไลยก์บ้าง ไปแจกวัวแถวๆ นั้น และไปทำพิธีเชิญเจ้าพ่อ พอเชิญเจ้าพ่อเสร็จ ขบวนก็เริ่มออกมาจากศาลเจ้าพ่อตอนบ่าย เดินย้อนกลับมาทางเดิม (บุญครอง คันธฐาภุร 2559)

ในทัศนะของอาจารย์บุญครอง (2559) นั้น ประเพณีที่กระจัดของคนจีนมีการเปลี่ยนแปลงมากเมื่อ 10 กว่าปีที่ผ่านมา ช่วงที่การท่องเที่ยวเข้ามา มีบทบาทสำคัญ ตั้งแต่ช่วงที่พรรคชาติไทยของคุณบรรหาร ศิลปอาชา ได้เข้ามาดูแลกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน

สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัดในช่วงนี้คือ จากเดิมที่เป็นเพียงขบวนแห่เล็กๆ ก็เป็นขบวนแห่ใหญ่โต มีการเพิ่มจำนวนขบวนมากขึ้นทุกปี มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจากอำเภอต่างๆ ทั้งจังหวัดสุพรรณบุรีเขามาร่วมงานรวมขบวน มีการประชาสัมพันธ์งานยิ่งใหญ่ ประชาชนที่มีบ้านเรือนอยู่ระหว่างทางที่ขบวนแห่ผ่านก็จะตั้งโต๊ะบูชาหน้าบ้าน มีการประกวดโต๊ะและธูปบูชา (เมื่อก่อนไม่มีการตั้งโต๊ะบูชาหน้าบ้าน และไม่มีการประกวด) มีการเปลี่ยนแปลงเวลาทั้งกระจัดเล็กน้อย จากเดิมจะทำหลังเที่ยง แต่ภายหลังเปลี่ยนมาเป็นบ่าย 3 โมง พิธีลอยบาปลอยเคราะห์ก็เปลี่ยนเวลาจากเดิมที่มักจะจัดงานตอนช่วงเย็น ก็เปลี่ยนเป็นเวลา 2 ทุ่ม นอกจากนี้ พระจีนที่ประกอบพิธียังหายากขึ้นทุกที ปัจจุบันส่วนมากจึงเป็นพระญวน (บุญครอง คันธฐาภุร 2559)

นอกจากนี้ คุณมนัส โอภาส (2526) และ ผศ.สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร (2549) ยังได้เขียนเล่าถึงบรรยากาศเก่าๆ ภายในงานอีกมากมาย เช่น การแข่งขันชิงธงของคณะจี๊ว การประกวดธิดาเจ้าพ่อหลักเมือง การออกรานรวงต่างๆ ที่หาไม่ได้แล้วในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม แมวว่าประเพณีที่กระจัดจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดงานไปตามยุคสมัย แต่สาระสำคัญของงานก็ยังคงอยู่นั้นคือ การให้ทั้งกระจัดให้ทานแก่ผู้ยากไร้ ทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่และที่เป็นดวงวิญญาณ ส่งเสริมให้บังเกิดความเมตตา สร้างความเอื้ออาทรกันในหมู่ประชาชนชาวจังหวัดสุพรรณบุรี ลดความเห็นแก่ตัวลง ทั้งยังเป็นการประพฤติปฏิบัติตนเพื่อสืบสานประเพณีอันดีงาม แสดงความเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำเมืองที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวจังหวัดสุพรรณบุรี

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูล

อาจารย์บุญครอง คันธฐาภุร

บรรณานุกรม

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. (2544). วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.

จิตรา ก้อนันทเกียรติ. (สิงหาคม 2551). “ซีโกว-การที่กระจัดวิญญาณของเทศกาลสารทจีน.” เนชั่นสุดสัปดาห์ 17, 846 : หน้า 87.

ถาวร ลิกขโกศล. (2557). เทศกาลจีนและการเซ่นไหว้. กรุงเทพฯ : มติชน.

บาราย (นามแฝง). (30 สิงหาคม 2558). “เทศกาลแห่งความกตัญญู.” (ออนไลน์). ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2559, จาก <http://www.thairath.co.th/content/521533>

บุญครอง คันธฐาภุร (สัมภาษณ์). (2559). เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี อ.เมืองสุพรรณบุรี จ.สุพรรณบุรี.

บุปผา พงษ์ไพบูลย์ (เรียบเรียง). (2542). “ทิ้งกระจาด : ประเพณี.” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง เล่ม 6. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย : หน้า 2594.

ประพิณ ออกเวหา. (2535). สุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง.

มนัส โอภาสกุล. (2526). ประวัติศาสตร์และโบราณคดีเมืองสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : มีเดีย เอนเตอร์ไพรส์.

มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์. (2 กุมภาพันธ์ 2559). “ทิ้งกระจาด...ทานให้คนหรือให้ผี.” (ออนไลน์).

มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์. สืบคนเมื่อ 2 กันยายน 2559, จาก

<http://lek-prapai.org/home/view.php?id=424>

ศรีมหาโพธิ์. (2541?). ประเพณีธรรมเนียมจีน : พิธีแต่งงาน เทศกาลตรุษจีน วันสารทจีน วันเซ็งเม้ง เทศกาลกินเจ งานทิ้งกระจาด พิธีงานศพจีน ความเชื่อโชค ลาง. กรุงเทพฯ : เลียงเชียงจงเจริญ.

เศรษฐพงษ์ จงสงวน. (สิงหาคม 2549). “วันอุลลัมพนมหาสังฆทาน :ที่มาของการทิ้งกระจาด.” ศิลปวัฒนธรรม 27, 10 : หน้า 102-113.

ส.จันทร์ผา. (2506). “พิธีมหายานบ้านเรา.” ใน โฉมหน้าสุพรรณบุรี พ.ศ.2506.

เอกสารประกอบการประชุมพุทธศาสนาสมาคมแห่งประเทศไทยครั้งที่ 11 ณ จังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ 14-17 พฤศจิกายน 2506. หน้า 68-70.

สมัย สุทธิธรรม. (2539). สุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ :โอเดียนสโตร์.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). ชีวิตไทย ชุด บรรพบุรุษของเรา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

สุวรรณา เกียรียงไกรเพ็ชร. (ตุลาคม-ธันวาคม 2531) “งานทิ้งกระจาด : ประเพณีมหายานที่สุพรรณบุรี.” เมืองโบราณ 14, 4 : หน้า 128-137.

สุวรรณา เกียรียงไกรเพ็ชร. (2549) “งานทิ้งกระจาด : ประเพณีมหายานที่สุพรรณบุรี.” ใน ช้างป่าต้น คนสุพรรณ. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นางนงนุช เกียรียงไกรเพ็ชร ณ เมรุวัดพระศรีมหาธาตุ บางเขน กรุงเทพมหานคร วันเสาร์ที่ 27 พฤษภาคม 2549. สุพรรณบุรี : ม.ป.พ. : หน้า 104-117.

พิกัดภูมิศาสตร์

วัดพนัญเชิง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ละติจูด = 14.3442282 ลองจิจูด= 100.576778

สมาคมตงฮั่วฮ่วยก้วง (สมาคมจีน) ละติจูด = 14.470357 ลองจิจูด= 100.119840

: [ฐานข้อมูลประเพณีท้องถิ่นในประเทศไทย](#)